

**Plán činnosti
Slovenského národného strediska pre
ľudské práva
na rok 2019**

Január 2019

Obsah

Úvod.....	2
A. Monitoring a výskum dodržiavania ľudských práv a zákazu diskriminácie a zhromažďovanie informácií o rasizme, xenofóbii a antisemitizme.....	3
B. Hodnotenie dodržiavania ľudských práv a zákazu diskriminácie a vypracúvanie a uverejňovanie správ o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike a vypracúvanie a uverejňovanie správ a odporúčaní o otázkach súvisiacich s diskrimináciou	4
C. Výchova a vzdelávanie v oblasti ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania.....	5
D. Právna pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie, právne poradenstvo v oblasti ľudských práv, odborné stanoviská vo veciach diskriminácie, právne zastupovanie v civilných súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch, vystupovanie v procesnom postavení osobitného subjektu, nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie....	6
E. Informačno-dokumentačné a knižničné služby.....	7
F. Publikačná činnosť.....	8
G. Spolupráca na národnej úrovni v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a nediskriminácie.....	9
H. Spolupráca so zahraničnými organizáciami a inštitúciami.....	10
I. Propagácia a styk s verejnosťou.....	11

Úvod

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej len „Stredisko“) bolo zriadené na základe medzinárodnej zmluvy (Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o zriadení Strediska - Oznamenie ministerstva zahraničných vecí SR č. 29/1995 Z. z.) zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov. Ako nezávislá právnická osoba sui generis sa nezapisuje do obchodného registra. Stredisko plní, podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), nezastupiteľné úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „ľudské práva“), ako aj v oblasti posudzovania zásady rovnakého¹ zaobchádzania.

V súvislosti s postavením Strediska na medzinárodnej úrovni (ako národnej inštitúcie na ochranu a podporu ľudských práv akreditovanej v rámci systému Organizácie spojených národov – NHRI a ako orgánu pre rovné zaobchádzanie v rámci európskej siete EQUINET - equality body) sa bude Stredisko aj v roku 2018 zameriavať na plnenie úloh vyplývajúcich z členstva v týchto významných medzinárodných zoskupeniach.

Plán činnosti Strediska na rok 2019 preto vychádza predovšetkým zo štruktúry úloh definovaných v § 1 zákona².

Mandáty (vrátane činností, ktoré nie sú zahrnuté v Pláne činnosti na uvedený rok) Stredisko vykonáva v súlade s právom Európskej únie a v súlade so antidiskriminačnými smernicami Európskej únie a antidiskriminačným normatívom.

1 Na Slovensku sa objavuje zákonná formulácia "rovnaké zaobchádzanie", ktorá je však výsledkom nepresného prekladu z anglického výrazu „the principle of equal treatment“, ktorý neznamená „rovnaký“ v zmysle identický, ale „rovný“ v zmysle spravodlivý a nediskriminujúci. Pojem rovnaký je v uvedenom (našom texte) používaný z dôvodu jeho uplatňovania v slovenskej legislatíve, predovšetkým v Antidiskriminačnom zákone.

² Stredisko na tento účel najmä:

- monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon),
- zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v Slovenskej republike,
- uskutočňuje výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv zhromažďuje a šíri informácie v tejto oblasti,
- pripravuje vzdelávacie aktivity a podieľa sa na informačných kampaniach s cieľom zvyšovania tolerance spoločnosti,
- zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie,
- je oprávnené zastupovať účastníkov v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- vykonáva nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie,
- vypracúva a uverejňuje správy a odporúčania o otázkach súvisiacich s diskrimináciou,
- poskytuje knižničné služby a iné služby v oblasti ľudských práv,
- každoročne vypracováva a uverejňuje za predchádzajúci kalendárny rok správu o dodržiavaní ľudských práv v Slovenskej republike prostredníctvom internetu alebo aj prostredníctvom periodickej tlače s celoslovenskou pôsobnosťou.

A.

Monitoring a výskum dodržiavania ľudských práv a zákazu diskriminácie a zhromažďovanie informácií o rasizme, xenofóbii a antisemitizme

1. Monitoring dodržiavania ľudských práv a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania

1.1 Monitoring médií so zameraním na dodržiavanie základných práv a slobôd, dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike

Termín: priebežne

Zodpovedný: Odbor právnych služieb

1.2 Monitoring ohľadom výskytu Slovenského národného strediska pre ľudské práva v médiách

Termín: priebežne

Zodpovedný: Odbor právnych služieb

1.3 Monitoring prípadov sexuálneho obťažovania a šikanovania žien na pracovisku za rok 2018 (úloha vyplývajúca z Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násillia na ženách na roky 2014-2019)

Termín: 1. štvrtrok 2019

Zodpovední: Odbor výskumu a vzdelávania, Odbor právnych služieb

2. Zhromažďovanie a poskytovanie informácií o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v Slovenskej republike

Termín: priebežne

Zodpovedný: Odbor právnych služieb

3. Výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv a zákazu diskriminácie

3.1 Prieskum regulácie problematiky šikany a diskriminácie v školských poriadkoch

Termín: 1. polrok 2019

Zodpovedný: Odbor výskumu a vzdelávania

3.2 Výskum k problematike práva na bývanie v Slovenskej republike

Termín: do konca roku 2019

Zodpovedný: Odbor výskumu a vzdelávania

- 3.3 Výskum Zosúladienie pracovného a súkromného života
Termín: do konca roku 2019
Zodpovedný: Odbor výskumu a vzdelávania

B.

Hodnotenie dodržiavania ľudských práv a zákazu diskriminácie a vypracúvanie a uverejňovanie správ o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike a vypracúvanie a uverejňovanie správ a odporúčaní o otázkach súvisiacich s diskrimináciou

1. Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018

- 1.1 Príprava a tvorba Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018

Termín:

- *zber údajov a zabezpečenie podkladov – február 2019*
- *spracovanie Správy, a vypracovanie konečnej verzie – 20. apríl 2019*

Zodpovední: výkonná riaditeľka; Odbor právnych služieb; Odbor výskumu a vzdelávania; Kancelária výkonnej riaditeľky; regionálne kancelárie

- 1.2 Zverejnenie Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018 na internetovej stránke Strediska

Termín: 30. apríl 2019

Zodpovedný: výkonná riaditeľka

- 1.3 Aktualizácia štruktúry, príprava a zhromažďovanie podkladov k vypracovaniu Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb; Odbor výskumu a vzdelávania; Kancelária výkonnej riaditeľky; regionálne kancelárie

C.

Výchova a vzdelávanie v oblasti ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania

1. Vzdelávacie aktivity

- 1.1 Vzdelávacie aktivity určené pre žiakov a študentov základných a stredných škôl

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor výskumu a vzdelávania; regionálne kancelárie

- 1.2 Vzdelávacie aktivity určené pre mladých ľudí so zdravotným postihnutím

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor výskumu a vzdelávania; regionálne kancelárie

- 1.3 Podporovať senzibilizačné a vzdelávacie aktivity zamerané na znižovanie a predchádzanie diskriminácie pre zamestnávateľov a odborové organizácie (úloha vyplývajúca z Akčného plánu predchádzania všetkým formám diskriminácie na roky 2016 - 2019)

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor výskumu a vzdelávania; regionálne kancelárie

- 1.4 Podporovať zvyšovanie právneho povedomia prostredníctvom seminárov a iných vzdelávacích aktivít v problematike násillia v pracovno-právnych vzťahoch (úloha vyplývajúca z Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násillia na ženách na roky 2014 – 2019)

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor výskumu a vzdelávania; regionálne kancelárie

- 1.5 Zvyšovať povedomie o negatívnych dopadoch extrémizmu, rasizmu a iných foriem diskriminácie pre spoločnosť (úloha vyplývajúca z Koncepcie boja proti extrémizmu na roky 2015 - 2019)

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor výskumu a vzdelávania; regionálne kancelárie

2. Aktívna účasť na odborných konferenciách a seminároch na témy ľudských práv a nediskriminácie

Termín: priebežne

Zodpovední: výkonná riaditeľka; Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky; Odbor právnych služieb; Odbor výskumu a vzdelávania; regionálne kancelárie

3. Výtvarná súťaž Moje ľudské práva

Termín: prvý polrok 2019

Zodpovední: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky; Odbor výskumu a vzdelávania

D.

Právna pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie, právne poradenstvo v oblasti ľudských práv, odborné stanoviská vo veciach diskriminácie, právne zastupovanie v civilných súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch, vystupovanie v procesnom postavení osobitného subjektu, nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie

1. Právna pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie vrátane právneho zastupovania v súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch

1.1 Poskytovanie právnej pomoci v prípadoch diskriminácie

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb; regionálne kancelárie

1.2 Zastupovanie v súdnom konaní vo veciach porušenia zákazu diskriminácie po posúdení relevantných skutočností a po vzájomnej dohode s klientom/klientkou, na základe vlastného uváženia, vrátane zastupovania pri uzatváraní dohôd o mimosúdnom urovnaní antidiskriminačných sporov

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb; regionálne kancelárie

1.3 Vystupovanie v civilnom súdnom konaní v postavení osobitného subjektu v už prebiehajúcich antidiskriminačných sporoch, resp. v sporoch, ktorých následkom bolo alebo mohlo byť o. i. aj porušenie zákazu diskriminácie

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb; regionálne kancelárie

1.4 Poskytovanie základného usmernenia pre klientov vo veciach nesúvisiacich s mandátom Strediska

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb; regionálne kancelárie

2. Vydávanie odborných stanovísk a vykonávanie nezávislého zisťovania vo veciach porušenia zákazu diskriminácie podľa antidiskriminačného zákona

2.1 Vydávanie odborných stanovísk vo veciach porušenia zákazu diskriminácie na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb; regionálne kancelárie

2.2 Vykonávanie nezávislého zisťovania vo veciach súvisiacich s dodržiavaním zásady rovného zaobchádzania

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb; regionálne kancelárie

E.

Informačno-dokumentačné a knižničné služby

1. Konzultačné, výpožičné a rešeršné služby, budovanie knižničného fondu a akvizícia informačných zdrojov

1.1 Konzultačné a výpožičné služby

1.2 Rešeršné služby

1.3 Budovanie knižničného fondu a akvizícia informačných zdrojov

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

2. Informačná podpora pri plnení hlavných úloh Strediska

2.1 Konzultačné, výpožičné a rešeršné služby pre interných používateľov; evidencia interných používateľov a výpožičiek

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

3. Informačné zabezpečenie odbornej i laickej verejnosti v oblasti ľudských práv

3.1 Konzultačné, výpožičné a rešeršné služby pre externých používateľov; evidencia a štatistika externých používateľov a výpožičiek

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

4. Ľudskoprávny knižný klub

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

F.

Publikačná činnosť

1. Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2018

Termín: 2. štvrtrok 2019

Zodpovední: Kancelária výkonnej riaditeľky; Odbor právnych služieb; Odbor výskumu a vzdelávania

2. Prieskum regulácie problematiky šikany a diskriminácie v školských poriadkoch (výskumná správa)

Termín: 1. polrok 2019

Zodpovedný: Odbor výskumu a vzdelávania

3. Právo na bývanie (výskumná správa)

Termín: do konca roku 2019

Zodpovedný: Odbor výskumu a vzdelávania

4. Zosúladenie pracovného a súkromného života (výskumná správa)

Termín: do konca roku 2019

Zodpovedný: Odbor výskumu a vzdelávania

5. Diskriminácia z dôvodu veku v Slovenskej republike

Termín: do konca roku 2019

Zodpovedný: Odbor právnych služieb

6. Právo na zdravie v kontexte Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj

Termín: 1. štvrtrok 2019

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

7. Report on the Observance of Human Rights Including the Principle of Equal Treatment in the Slovak Republic for the Year 2018

Termín: 3. štvrtrok 2019

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

G.

Spolupráca na národnej úrovni v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a nediskriminácie

1. Spolupráca s ministerstvami a inými orgánmi verejnej správy

- 1.1 Spolupráca s ministerstvami pri aktivitách súvisiacich s prípravou implementačných správ v rámci hodnotiacich mechanizmov monitorovacích orgánov

Termín: podľa potreby

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

- 1.2 Spolupráca pri príprave a napĺňaní akčných plánov / členstvo v pracovných skupinách a výboroch

Termín: podľa potreby/priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb, Odbor výskumu a vzdelávania, Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

2. Spolupráca s akademickou obcou (napr. SAV, právnické fakulty, fakulty humanitného smeru slovenských vysokých škôl)

Termín: priebežne

Zodpovední: výkonná riaditeľka; Odbor právnych služieb; Odbor výskumu a vzdelávania, Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky; regionálne kancelárie

3. Spolupráca s inštitucionalizovanými organizáciami pôsobiacimi v oblasti nediskriminácie, ľudských práv a práv detí

- 3.1 Vzájomná výmena informácií k problematike pôsobnosti Strediska, verejného ochrancu práv, komisára pre zdravotne postihnutých, komisára pre deti a Centra právnej pomoci

- 3.2 Poskytovanie súčinnosti pri vybavovaní podnetov

Termín: priebežne

Zodpovední: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky, Odbor právnych služieb

4. Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v oblasti nediskriminácie, ľudských práv a práv detí

- 4.1 Prehľadovanie spolupráce s mimovládnyimi organizáciami

- 4.2 Účasť na konferenciách, seminároch a aktivitách organizovaných mimovládny sektorom
- 4.3 Spolupráca na projekte „Tvorba a optimalizácia lepšej verejnej politiky v záujme odstraňovania bariér spoločenského začlenenia zrakovo postihnutých“

Termín: priebežne

Zodpovední: Odbor právnych služieb; Odbor výskumu a vzdelávania; Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky; regionálne kancelárie

H.

Spolupráca so zahraničnými organizáciami a inštitúciami

1. Spolupráca s OSN

- 1.1 Príprava podkladov pre expertné skupiny a ľudsko-právne mechanizmy OSN
- 1.2 Príprava NHRI správ v rámci hodnotiacich mechanizmov jednotlivých dohôv
- 1.3 Účasť na výročnej konferencii Svetovej aliancie národných organizácií pre ľudské práva (GANHRI)

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

2. Spolupráca v rámci ENNHRI (European Network of National Human Rights Institutions)

- 2.1 Zastúpenie v pracovných skupinách a plnenie úloh spojených s členstvom
- 2.2 Účasť na stretnutiach, seminároch a školeniach ENNHRI
- 2.3 Účasť na akadémii pre pracovníkov národných inštitúcií pre ľudské práva (NHRI Academy)

Termín: priebežne

Zodpovední: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky; Odbor právnych služieb; Odbor výskumu a vzdelávania

3. Spolupráca v rámci siete EQUINET (European Network of Equality Bodies)

- 3.1 Zastúpenie v pracovných skupinách a plnenie úloh spojených s členstvom
- 3.2 Účasť na školeniach, konferenciách a seminároch organizovaných Equinetom
- 3.3 Zastúpenie Strediska na valných zhromaždeniach a stretnutiach Equinetu

Termín: priebežne

Zodpovední: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky; Odbor právnych služieb; Odbor výskumu a vzdelávania; regionálne kancelárie

4. Spolupráca v rámci platforiem Rady Európy-FRA-ENNHRI-Equinet

4.1 Zastúpenie v platforme Rady Európy-FRA-Equinet-ENNHRI pre hospodárske a sociálne práva (CoE-FRA-EQUINET-ENNHRI collaborative platform on social and economic rights)

4.2 Zastúpenie v platforme Rady Európy-FRA-Equinet-ENNHRI o rovnom zaobchádzaní voči Rómom (CoE-FRA-EQUINET-ENNHRI platform for Roma equality)

4.2.1 Spolupráca pri organizovaní a host'ovanie 6. zasadnutia platformy

Termín: priebežne

Zodpovední: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky, Odbor výskumu a vzdelávania; regionálne kancelárie

5. Spolupráca s FRA (Agentúra Európskej únie pre základné práva)

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

6. Spolupráca s ECRI (European Commission against Racism and Intolerance)

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

I.

Propagácia a styk s verejnosťou

1. Verejná propagácia Strediska

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

2. Zvyšovanie povedomia o ľudských právach, nediskriminácii a Stredisku

2.1 Tlačové správy a mediálne výstupy

Termín: priebežne

Zodpovední: výkonná riaditeľka, Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

2.2 Blogy na témy ľudských práv

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

2.3 Populárny kvíz na tému ľudských práv

Termín: 2. polovica roku 2019

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky

3. Zvyšovanie povedomia o ľudských právach, nediskriminácii a Stredisku prostredníctvom webovej stránky a sociálnych sietí

3.1 Webové sídlo

3.2 Facebook

3.3 Twitter

3.4 Instagram

3.5 Youtube

Termín: priebežne

Zodpovedný: Oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonnej riaditeľky